

ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลอง

ด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province

สุรีย์พร สลัปสี¹ และโชติ บดีรัฐ²

Sureeporn Salapsri¹ and Chot Bodeerat²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Master of Public Administration (Public Administration), Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

²Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding author, e-mail: sureepornsalapsri@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6763-9157>

E-mail: chotbodeerat@psru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6849-3791>

Received 31/05/2023

Revised 06/06/2023

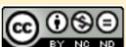
Accepted 10/06/2023

บทคัดย่อ

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการพัฒนาประเทศ จำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงพฤติกรรมกรอุปโภคบริโภคของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปก็ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยทุกปี หลายพื้นที่ที่กำลังประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยสะสมที่มีจำนวนมากจนไม่สามารถกำจัดขยะได้ทันกับปริมาณที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน 2) เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน จำนวน 354 คน วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test, F-test และ Pearson's Correlation ผลการวิจัย พบว่า (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อยู่ในระดับสูง ระดับเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต

[403]

Citation:

สุรีย์พร สลัปสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

เทศบาลตำบลคลองด่าน โดยรวมอยู่ในระดับดี และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ในภาพรวม อยู่ในปานกลาง (2) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่านที่มีอายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่านที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน (3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.522$) ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.164$) ตามลำดับ

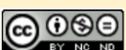
คำสำคัญ: ความรู้; เจตคติ; การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

Abstract

Solid waste is a global problem. This is caused by the country's development, population, economic and social expansion, and the changing consumption behavior of the people, which has increased the amount of solid waste every year. Many areas are facing the problem of accumulated solid waste that is so large that it cannot be disposed of in time. It inevitably affects the environment and public health. The objectives of this research were 1) to study the level of knowledge, attitude, and people's participation behavior in solid waste management, and 2) to compare their organizational commitment according to personal factors. This research applied Quantitative Research. The samples were 354 people from the calculation formula of Taro Yamane. The results were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean and standard deviation. and inferential statistics, including t-test, F-test, and Pearson's Correlation. The results of the research were as follows: (1) The level of knowledge of people in solid waste management in Khlong Dan Subdistrict Municipality was at a high level. People's Attitude toward Solid Waste Management in Khlong Dan Sub-district Municipality was at a good level. And the level of people's participation behavior in community solid waste management in Klong Dan Subdistrict municipality as a whole was at a moderate level. (2) The people in Klong Dan Sub-district municipality who had different ages, education levels, occupations, and income levels did have a difference in the

[404]

Citation:

สุรีย์พร สลัสสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

participation behavior in the community in solid waste management with statistical significance at 0.05. And the people in the Klong Dan Subdistrict municipality who had different genders had no indifference in the participation behavior in community solid waste management. And (3) Knowledge and attitude were related in the same direction with the participation behavior in waste management with a statistical significance of 0.01, that is, the attitude toward waste management was coefficient correlated with the level of people's participation behavior in community solid waste management in Khlong Dan Sub-district Municipality at a moderate level. ($r = 0.522$) Whereas, knowledge and understanding of waste management was coefficient correlated with the level of people's participation behavior in community solid waste management in Khlong Dan Subdistrict Municipality at a low level ($r = 0.164$).

Keywords: Knowledge; Attitude; Participation of People; Community Solid Waste Management

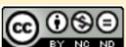
บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปก็ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยทุกปี ปริมาณขยะก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งขยะจะเกิดมากที่สุดในพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เขตศูนย์การค้า ตลาด ย่านธุรกิจ เมืองอุตสาหกรรม หรือในเมืองท่องเที่ยว หรือที่เรียกว่า ขยะล้นเมือง ซึ่งทุกประเทศรวมถึงประเทศไทย ต่างก็ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และพยายามที่จะลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ในหลายพื้นที่ที่กำลังประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยสะสมที่มีจำนวนมากจนไม่สามารถกำจัดขยะได้ทันกับปริมาณที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย รวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2559)

จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในระดับสูงประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งประชากรตามทะเบียนราษฎรและประชากรแฝง ทำให้แนวโน้มของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นในทุกปีแม้ว่าทุกภาคส่วนรวมทั้งประชาชนในพื้นที่จะให้ความสำคัญและใส่ใจในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นก็ตาม จากข้อมูลในแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีขยะมูลฝอยภาคครัวเรือน ประมาณวันละ 2,200 ตันเศษ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์วันละประมาณ 350 ตัน ส่งผลให้ในแต่ละวันจังหวัดสมุทรปราการสามารถกำจัดขยะได้ วันละประมาณ 2,140 ตัน คิดเป็นร้อยละ 95.70 ซึ่งแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคตควรแบ่งเขตพื้นที่

[405]

Citation:

สุรียพร สลับสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

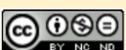
(Zoning) การดำเนินการในลักษณะคลัสเตอร์ที่เป็นความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดกัน (จังหวัดสมุทรปราการ, 2565)

ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการได้ดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในการดำเนินการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” และดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอย และการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด 3Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยอันตราย โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ และเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ต้นทาง ในส่วนของระยะกลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บ/ขน ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ และสอดคล้องกับสถานการณ์ขยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะในระยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต โดยมีมาตรการครอบคลุมการจัดการขยะทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ประกอบด้วย มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด คือ สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป และมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ คือ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย (จังหวัดสมุทรปราการ, 2561) ในพื้นที่เทศบาลตำบลคลองด่านนั้น เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนแรงงานเฉลี่ยในพื้นที่และประชากรแฝงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปัญหาความแออัดปัญหาขยะ เทศบาล ฯ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด เช่น การจัดทำโครงการเพื่อจัดหาถังขยะรองรับขยะให้ครอบคลุมในพื้นที่ การรณรงค์การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ ในพื้นที่ของตนเองและพื้นที่สาธารณะ เป็นการช่วยสร้างความตระหนักและรู้คุณค่าของอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ ให้มีความอุดมสมบูรณ์สืบต่อไป (เทศบาลตำบลคลองด่าน, 2565)

การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยที่มีความยั่งยืนที่สุด ไม่ใช่อยู่การจัดการขยะมูลฝอยที่ปลายทาง หากแต่เป็นการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง ซึ่งแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยหรือต้นทางของขยะมูลฝอย ได้แก่ ประชาชนหรือครัวเรือนที่เป็นผู้สร้างขยะมูลฝอยมากที่สุด ดังนั้น การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยก็ต้องเริ่มที่ประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของประชาชนผู้ก่อขยะด้วย กล่าวคือ ประชาชนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ไม่ว่าจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุด การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ พร้อมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของตนเอง เพื่อลดกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาขยะมูลฝอย

[406]

Citation:

สุรีย์พร สลัปสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

ส่งผลให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงได้ประโยชน์จากการคัดแยกขยะนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้ในครอบครัว และการนำกลับมาใช้ใหม่ทำให้เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อีกด้วย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรู้ เจตคติหรือทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจะพบว่า มีผู้ศึกษาในหลายพื้นที่ของประเทศไทย อาทิ งานของวิภาณี อุซุบัจ (2561) ที่ศึกษาความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนโดยรวมปฏิบัติเป็นบางครั้ง ระดับความพึงพอใจของประชาชนด้านคุณภาพการบริการในการจัดการขยะ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด งานของณัฐรุณี ทรัพย์อุปถัมภ์ และอาภากร มินวงษ์ (2561) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 91.07 ทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานของธีระพงศ์ ช่วยธานี (2563) ศึกษา เรื่องการติดตามและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านมหาโพธิ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน พบว่าด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ส่วนใหญ่นำขยะที่คัดแยกไปทำปุ๋ยหมัก ด้านความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ โดยเจตคติที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ด้านพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พฤติกรรมส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติทุกครั้ง คือ คัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เป็นต้น

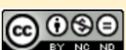
จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนและส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ระดับเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

[407]

Citation:

สุรีย์พร สลับสี และโชติ บศิริรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่แตกต่างกัน

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

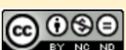
3. เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม (KAP Model) ทฤษฎีดังกล่าว เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญ กับ 3 ตัวแปร คือ ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติหรือการแสดงพฤติกรรม (Practice) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเจตคติขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ และเมื่อเจตคติเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้ง 3 อย่างนี้มีความเชื่อมโยงกัน ฉะนั้น ในการที่จะให้มีการยอมรับปฏิบัติในสิ่งใดต้องพยายามเปลี่ยนเจตคติเสียก่อนโดยให้ความรู้ นอกจากนี้ ทฤษฎีการให้ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม สามารถใช้วัดความสำเร็จในการพัฒนา ทั้งนี้ ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2556 อ้างถึงใน ภูนิดา อทินวงศ์, 2565: 8) สรุปได้ว่า ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กันหลายแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม เชื่อว่าเจตคติที่ดีจะทำให้มีพฤติกรรมที่ดีซึ่งจะส่งผลให้บุคคลที่ได้รับบริการมีความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีด้วยเช่นกันหรือสรุปได้ว่า ความรู้ เจตคติ พฤติกรรมมีผลต่อเนื่องกัน เช่น เจตคติมีผลต่อพฤติกรรมและพฤติกรรมมีผลมาจากเจตคติ ซึ่งทั้งหมดจะมีพื้นฐานมาจากความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมหรือหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งนี้ แนวคิดและทฤษฎีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของลอเนียลา (Launiala) (2009 อ้างถึงใน ภูนิดา อทินวงศ์, 2565: 8) กล่าวว่า ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความรู้มีผลต่อเจตคติและเจตคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการปฏิบัติที่ดี โดยความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเชื่อว่า เจตคติจะเป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามความรู้ นั้น หรือความรู้มีผลต่อเจตคติก่อน แล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเจตคตินั้น ดังนั้น จึงสรุปได้

[408]

Citation:

สุรีย์พร สลัปสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

ว่า จากรูปแบบความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมนั้น ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใด ย่อมส่งผลต่อการมีเจตคติ และนำไปสู่การปฏิบัติเช่นกัน

ส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น อคิน รพีพัฒน์ (2537: 320 อ้างถึงใน สิทธิโชค เดชภิบาล, 2554: 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่ทำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้ามาร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่ทุกอย่างจะต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง ซึ่งอาจแบ่งการมีส่วนร่วมออกได้ 5 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา ร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา ร่วมในการดำเนินการตามแผน และร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ ส่วน โกวทิพย์ พวงงาม (2545) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรมี 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านทราบดีถึงวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการหรือดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานหรือกิจกรรม

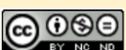
ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงนำตัวแปรจากทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมมาใช้เป็นตัวแปรโดยตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และ 3) เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประกอบด้วย 3 ด้าน ซึ่งสรุปมาจากการทบทวนวรรณกรรม คือ การมีส่วนร่วมในวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการหรือดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานหรือกิจกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีตัวแปรต้นประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และ 3) เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย ดังภาพต่อไปนี้

[409]

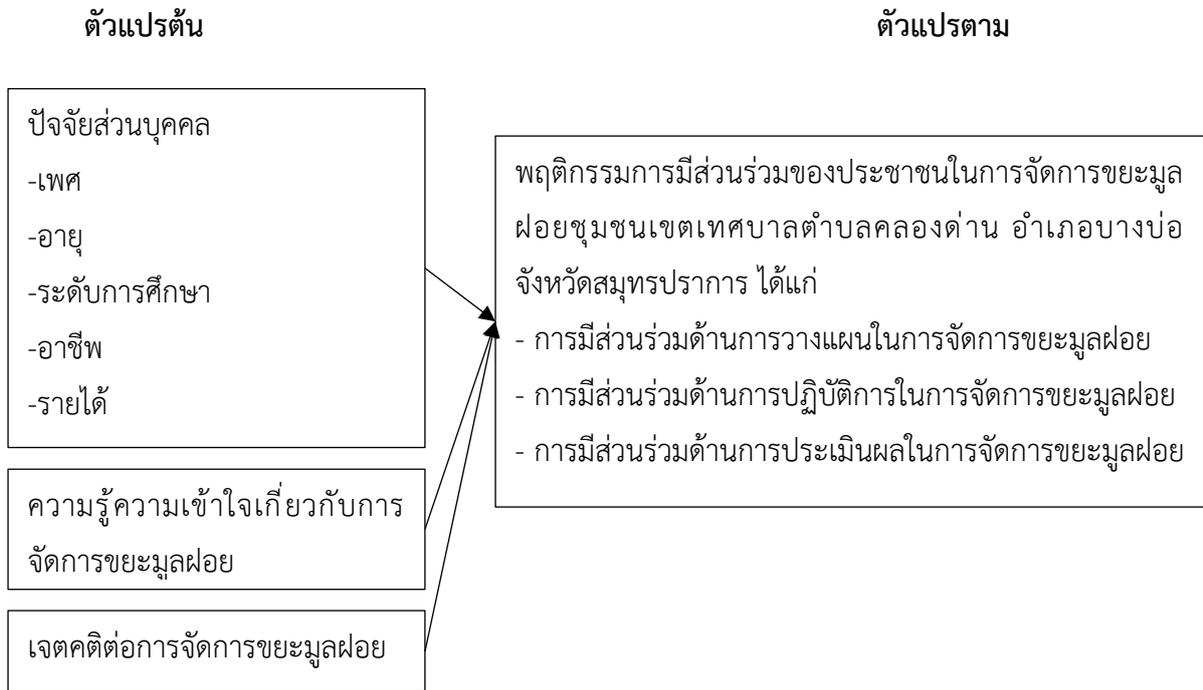
Citation:

สุรีย์พร สลัสสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 13 ชุมชน จำนวน 3,062 ครัวเรือน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, T., 1967 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 45) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้เท่ากับ 354 ครัวเรือน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ที่มีบทบาทในการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน จำนวน 354 ครัวเรือน แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย พฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้น นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในระดับดีมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในระดับดี
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในระดับน้อยมาก

4. ระดับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับในระดับน้อยที่สุด

2. สถิติเชิงอนุมาน เป็นการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1) การทดสอบ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยใช้ทดสอบตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) การทดสอบ F-test สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้ทดสอบตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กับ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) การทดสอบ Pearson's Correlation สำหรับหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยกำหนดเกณฑ์การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	แปลผล
0.91 – 1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.71 – 0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31 – 0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01 – 0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.69 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 56-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.94 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 39.83 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.72 และเมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.98

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ระดับเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ดังต่อไปนี้

1. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับมาก (8-10 คะแนน)	203	57.34
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับปานกลาง (4-7 คะแนน)	143	40.40
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับน้อย (0-3 คะแนน)	8	2.26
รวม	354	100.00

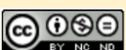
จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อยู่ในระดับสูง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 57.34 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับปานกลาง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.26 ตามลำดับ

2. ระดับเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลคลองด่าน

เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น	3.49	1.130	ปานกลาง
2. การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ของทุกคน	3.62	1.178	ดี
3. การรณรงค์ให้เลิกใช้โฟมและพลาสติกในการบรรจุอาหารเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม	3.54	1.096	ดี
4. การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ออกจากขยะมูลฝอยอื่น	3.72	1.008	ดี
5. การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรควรต้องทำการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด มีการจัดการที่ดีในการจัดเก็บและขนส่งรวมถึงการกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสม	3.68	0.989	ดี
6. การใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าไปจ่ายตลาดเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ไม่สะดวก	3.50	1.022	ปานกลาง
7. การแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก และถังขยะอันตราย เป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยาก	3.70	1.011	ดี
8. การนำขยะมาทำปุ๋ยหมักทำให้เกิดกลิ่นเหม็น และเป็นแหล่งเชื้อโรค	3.45	0.861	ปานกลาง
9. การคัดแยกถุงพลาสติกไว้ขายมีความยุ่งยากและใช้เวลานานในการรวบรวม	3.47	0.993	ปานกลาง
10. การใช้ภาชนะพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งมีความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน	3.42	1.062	ปานกลาง
รวม	3.56	0.705	ดี

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.705) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำได้โดยการแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ออกจากขยะมูลฝอยอื่น ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.008) รองลงมาคือ การแยกขยะมูลฝอยโดยวิธีการแยกขยะเป็นถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก และถังขยะอันตราย เป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.011) การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรควรต้องทำการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด มีการจัดการที่ดีในการจัดเก็บและขนส่งรวมถึงการกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.989) การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.178) การใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าไปจ่ายตลาดเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ไม่สะดวก ($\bar{X} =$

3.50, S.D. = 1.022) การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น (\bar{X} = 3.49, S.D. = 1.130) การคัดแยกถุงพลาสติกไว้ขายมีความยุ่งยากและใช้เวลานานในการรวบรวม (\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.993) การนำขยะมาทำปุ๋ยหมักทำให้เกิดกลิ่นเหม็น และเป็นแหล่งเชื้อโรค (\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.861) และการใช้ภาชนะพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งมีความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน (\bar{X} = 3.42, S.D. = 1.062) ตามลำดับ

3. ระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย	3.35	0.604	ปานกลาง
2. ด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย	3.53	0.693	มาก
3. ด้านการติดตามประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย	3.30	0.575	ปานกลาง
รวม	3.39	0.474	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ระดับพฤติกรรมการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในปานกลาง (\bar{X} = 3.39, S.D. = 0.474) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 3.53, S.D. = 0.693) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย (\bar{X} = 3.35, S.D. = 0.604) และด้านการติดตามประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย (\bar{X} = 3.30, S.D. = 0.575) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน

ตัวแปร	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย (X_1)	เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย (X_2)	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย (Y)
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย (X_1)	1.000	0.262**	0.164**
เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย (X_2)		1.000	0.522**
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย (Y)			1.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.522 ส่วนความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับต่ำ มีค่าความความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.164 ในขณะที่ปัจจัยแต่ละด้านก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทุกตัวแปร และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 5 แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 5 แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ที่	แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วม	ความถี่
1	เทศบาลและผู้นำชุมชนจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภท	59
2	เทศบาลและผู้นำชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการคัดแยกขยะ	25

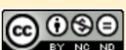
จากตาราง 5 พบว่า แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ที่ได้มาจากการให้ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เทศบาลและผู้นำชุมชนจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภท จำนวน 59 คน และ เทศบาลและผู้นำชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการคัดแยกขยะ จำนวน 25 คน

องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ เจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ นั้น พบว่า แนวทางที่จะสร้างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยได้นั้น จะประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ และปัจจัยเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม (KAP Model) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (knowledge) เจตคติ (attitude) และพฤติกรรมการปฏิบัติ (practice) ซึ่งพฤติกรรมในงานวิจัยนี้ ได้แก่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยประกอบด้วย ด้านการ

[417]

Citation:

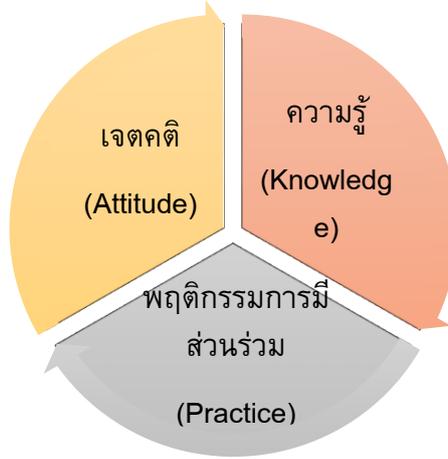

สุรีย์พร สลัปสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

วางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย และด้านการติดตามประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังแผนภาพ 2

แผนภาพ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากภาพ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง “ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย สรุปได้ดังนี้

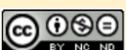
1. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ ส่งผลต่อเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการขยะ โดยเฉพาะการให้ประชาชนได้รู้จักการจัดการขยะที่ต้นทาง ซึ่งหมายถึง การลดปริมาณขยะมูลฝอย และมีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งได้รับทราบถึงคุณประโยชน์ของขยะบางชนิดที่สามารถขายเป็นเงินได้ จะทำให้ประชาชนเกิดเจตคติหรือทัศนคติที่ดีในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของตนมากขึ้น

2. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จากการที่ประชาชนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการขยะ ทั้งความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยและมลพิษต่าง ๆ รวมไปถึงประเภทของขยะ และการจัดการขยะให้ตรงตามประเภทนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้แก่ประชาชนให้การคัดแยกขยะก่อนทิ้งนั้น ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดการคัดแยกขยะก่อนทิ้งมากขึ้น มีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถลดปริมาณขยะในชุมชนลงได้ และประชาชนเองก็มีรายได้จากขยะมูลฝอยที่สามารถขายได้ด้วย

3. เจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จากการที่ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะ โดยตระหนักถึงความสำคัญของการลด

[418]

Citation:

สุรีย์พร สลับสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

ขยะในชุมชนนั้น ทำให้ประชาชนเกิดพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย โดยมีการคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนทิ้ง มีการลดการใช้พลาสติกต่าง ๆ นอกจากนี้ ประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยมีการเสนอปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชนของตน และด้านการติดตามประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย โดยประชาชนมีการสอดส่องตรวจตราถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ถังขยะชำรุด การไม่เก็บขยะตามเวลา เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยด้านการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะในครัวเรือนที่ถูกต้อง เพราะในการจัดการขยะมูลฝอยนั้น จะประกอบไปด้วยการจัดการที่ระยะต้นทาง ระยะกลางทาง และระยะปลายทาง ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยและมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ที่ครัวเรือนและสถานที่ต่าง ๆ ต่อมา ระยะกลางทาง คือ การเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพ และระยะปลายทาง คือ การจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และประสิทธิภาพ ดังนั้น ในส่วนที่ประชาชนจะมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด ก็คือ การจัดการขยะที่ระยะต้นทางโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนช่วยกันลดการเกิดขยะมูลฝอย และมีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งในที่สุด นอกจากนี้ เมื่อเกิดความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะแล้ว ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอย โดยมีการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย และเมื่อประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอยแล้วนั้น ก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนได้

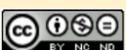
อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับสูง เนื่องมาจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ได้มีการจัดอบรมเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นประจำ ทั้งการคัดแยกขยะ และการจัดการขยะโดยใช้หลักการ 3 R ได้แก่ Reduce Reuse และ Recycle ซึ่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย เพชรอำไพ และสุพรรณศรี สิทธิศักดิ์ (2563) และ

[419]

Citation:

สุรีย์พร สลัสสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

งานของ ญัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และอาภากร มินวงษ์ (2561) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน อยู่ในระดับสูง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาณี อุชุปัจ (2561) พบว่าประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.56$) เนื่องมาจากการที่ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาจากขยะมูลฝอยมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเกิดเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานของธีระพงศ์ ช่วยธานี (2563) ที่พบเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ

3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ระดับพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) อาจเป็นเพราะจากการที่พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลมีลักษณะเป็นชุมชนเมือง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองด่านจะมีลักษณะการดำเนินการลดขยะในครัวเรือน เช่น การแยกพลาสติกไว้ขาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2564) งานของ สมชาย เพชรอำไพ และสุพรรณ สิริศักดิ์ (2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชพร เสนุภย์ (2563) ที่พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานของ นฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ (2565) งานของ พระมหา นิพันธ์ ปริบุญโณ (เชียงใหม่) (2562) และงานของ ญัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และอาภากร มินวงษ์ (2561) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชนอยู่เป็นประจำ ทำให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และอาภากร มินวงษ์ (2561) งานวิจัยของ เขาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2564) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ (2565) ที่พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

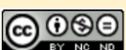
มาก ($\bar{X} = 3.53$) เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน มีการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะ และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย เช่น การนำไปขาย การใช้ซ้ำ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ (2565) และงานวิจัยของ ณิชฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และอากาศกร มินวงษ์ (2561) ที่พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการหรือการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เซาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2564) ที่พบว่า ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการติดตามประเมินผลในการจัดการขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เนื่องมาจากการที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะให้เทศบาลหรือผู้นำชุมชนได้รับทราบ ทั้งปัญหาขยะมูลฝอยที่ตกค้างในพื้นที่ต่าง ๆ หรือพื้นที่ที่มีถึงขยะไม่เพียงพอหรือขาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2564) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ (2565) และงานวิจัยของ ณิชฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และอากาศกร มินวงษ์ (2561) ที่พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เจตคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.522 ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับต่ำ มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.164 ในขณะที่ปัจจัยแต่ละด้านก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทุกตัวแปร และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิตินันท์ เทียบศรี (2564) ที่ศึกษา พฤติกรรมการณ์จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ, การมีส่วนร่วม, ทศนคติและการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมการณ์จัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ ทับผดุง (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์ลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ

[421]

Citation:

สุรีย์พร สลัสนี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

พฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ตัวแปร คือ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม ทักษะชีวิตที่ดี ต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอย แรงจูงใจต่อการลดปริมาณขยะมูลฝอย ความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และการให้บริการของผู้รับซื้อของเก่า โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอย ร้อยละ 39.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้มาจากการให้ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เทศบาลและผู้นำชุมชนจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภท และ เทศบาลและผู้นำชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการคัดแยกขยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวียน เปรมประสิทธิ์ สกนิภา อินจินดา และสุภาพร พงศ์ธรรพฤกษ์ (2564) พบว่า การรณรงค์ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะมูลฝอยในแต่ละวันจะทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนลดลงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกุณา คงจันทร์ พระวุฒิชัย มหาสทโท (เสียงใหญ่) เทิดศักดิ์ ดวงปิ่นสิงห์ แทนรัฐ สุจारी และภักดี โพธิ์สิงห์ (2564) ที่พบการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์และร่วมประเมินผล ยึดหลักการพึ่งตนเองโดยมุ่งใช้ทรัพยากรในแต่ละชุมชนเป็นต้นทุน สำหรับกิจกรรมการจัดการขยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ วลัยใจ (2564) ที่ศึกษากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนมีส่วนร่วมเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนมีส่วนร่วม มีกลยุทธ์ในการดำเนินการ 7 กลยุทธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานันทน์ ปริบุญโณ (เชียงใหม่) (2562) ที่พบว่า ประชาชนในชุมชนทุ่งลูกนกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในการจัดการขยะ โดยภาพรวมในด้านต่างๆ เป็นอย่างดีมาก เมื่อกิจกรรมเกิดจากความต้องการของคนในชุมชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมจึงทำให้การตอบสนองของการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

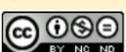
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังนี้

- 1) เทศบาลควรสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมในการสร้างความตระหนักรู้ และสร้างเจตคติที่ดีในด้านการจัดการขยะแก่ประชาชน
- 2) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของตน

[422]

Citation:

สุรีย์พร สลัปสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>

3) เทศบาลควรมีการรณรงค์ในเรื่องการคัดแยกมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการจัดการมูลฝอยให้แก่ชุมชนอย่างพอเพียง

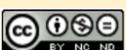
4) เทศบาลควรส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าและสำนึกรักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นให้ผู้ที่สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

2) ควรศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

3) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชนในการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ ในเขตพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญชพร เสนุภย์. (2563). ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน). สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ ฯ: วิญญูชน.
- จังหวัดสมุทรปราการ. (2561). แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2561 จังหวัดสมุทรปราการ. Retrieved on November 10, 2022 from: http://dn.core-website.com/public/dispatch_upload/backend/core_dispatch_164615_2.pdf
- จังหวัดสมุทรปราการ. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570). Retrieved on November 10, 2022 from: <https://www.samutprakan.go.th/>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน: กรณีศึกษารูปแบบ การจัดการขยะชุมชนตลาดสดแอปเปิ้ลแลนด์ใหม่ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 4 (2), 712-726.
- ฐิตินันท์ เทียบศรี. (2564). พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง. การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุบลัมภ์ และอาภากร มินวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลพลับพลา อำเภอมือง จังหวัดจันทบุรี. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. 12 (3), 5-14.
- ทรงศักดิ์ วัลย์ใจ. (2564). กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนมีส่วนร่วมเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2556). การใช้แบบจำลอง KAP กับการศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติการป้องกัน การติดเชื้อ เอช ไอ วี / เอดส์ ของคนประจำเรือไทย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 8 (2), 84-102.
- เทศบาลตำบลคลองด่าน. (2565). ข้อมูลสภาพทั่วไป. Retrieved on 16 มีนาคม 2566 from: <https://www.klongdanmunicipality.go.th/public/list/data/index/menu/1144>
- เทศบาลตำบลคลองด่าน. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ของเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลคลองด่าน.

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีระพงศ์ ช่วยธานี. (2563). การติดตามและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านมหาโพธิ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 12 (1), 37-49.
- นฤนาท ยืนยง และพิชชานาถ เงินดีเจริญ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลลำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 12 (2), 279-297.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหานิพนธ์ ปรีบุญโณ (เสียงกา). (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะของชุมชน ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*. 4 (1), 135-150.
- ภณิตา อทินวงศ์. (2565). *ความรู้ เจตคติและประสบการณ์ของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้เบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็ก*. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิภาณี อุชุปัจ. (2561). *ความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศรารุณี ทับผดุง. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สกุณา คงจันทร์ พระวุฒิชัย มหาสทุโท (เสียงใหญ่) เทิดศักดิ์ ดวงปิ่นสิงห์ แทนรัฐ สุจารี และภักดี โพธิ์สิงห์. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร. *วารสารปัญญา*. 28 (2), 137-153.
- สมชาย เพชรอำไพ และสุทรธรรณ สิริศักดิ์. (2563). รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิชาการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ*. 16 (2), 57 – 67.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ (2559). *วิกฤติ “ขยะมูลฝอย” ล้นเมือง (ไหนด)*. Retrieved on November 20, 2022 from: <https://ebook.nic.go.th/Garbage/Garbage.pdf>
- สิทธิโชค เดชภิบาล. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ป่าชายเลน: ศึกษาเฉพาะชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสวียน เปรมประสิทธิ์ สกิณา อินจินดา และสุภาพร พงศ์ธรพฤษ์. (2564). องค์ประกอบของขยะและแนวทางการจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวภูทับเบิก จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์*. (2), 1 – 11.

อคิน รพีพัฒน์ (2537). *คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

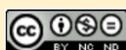
Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th edition. New York: Harper Collins. Publishers.

Launiala, A. (2009) How Much Can a KAP Survey Tell Us about People's Knowledge, Attitude, and Practice? Some Observations from Medical Anthropology Research on Malaria in Pregnancy in Malawi. *Anthropology Maternal Journal*, 11, 1-13.

Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd Edition. New York: Harper and Row.

[426]

Citation:

สุรีย์พร สลับสี และโชติ บดีรัฐ. (2566). ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (4), 403-426

Salapsri, S., Bodeerat, C., (2023). Knowledge, Attitude and Participation of People in Community Solid Waste Management, Khlongdan Subdistrict Municipality, Bang Bo District, Samut Prakan Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (4), 403-426; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.198>